

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema o. ravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inzerati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvzema nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 281.

V Ljubljani, v sredo 9. decembra 1885.

Letnik XIII.

Častiti volilci!

12. decembra t. l. ima biti nova državno-zborska volitev za dolenski mesta in trge. — Trdnega prepričanja sem, da se je že pri volitvi 5. junija večina postavno oddanih glasov strinjala v moji osebi in da izid te nove volitve ne more nikakor naprej določiti končno - veljavne razsodbe državnega zbora, ki ima jedin to vprašanje rešiti.

Vendar se obrnem na gospode volilce, ki mi hočejo zaupati, s prošnjo, da blagovolijo 12. decembra vdeležiti se volitve.

Program moj je Vam znan: je ravno tisti, s katerim sem stopil poleti pred Vas.

Dan 12. decembra bode toraj odločil, je li je volja volilcev dolenskih mest in trgov, da so zastopani v državnem zboru po možu, kateri se bo imel za svoj mandat zahvaliti le njih lastni vrhovni volji (ne pa raznim spletkam in pritiskom. Vr.), in kateri bode prost vsakake zavisnosti zagovarjal vsak čas le njihove koristi.

Svest si samostalnosti gg. volilcev prosim Vas toraj vnovič, da mi blagovolite na dan volitve svoje zaupanje izreči.

Na Otočicah, 6. decembra 1885.

Margheri.

Volilci dolenskih mest in trgov!

Čuli ste čitaje klic vašega pravilno izvoljenega poslanca za državni zbor, preblagorodnega grofa Margherija. Pravilno izvoljenega, pravimo, ker šest na protest volilcev po okrajnem glavarstvu izbranih volilcev naznanuje,

da je pri poletni volitvi vaš poslanec g. Margheri za 1 glas nasprotnika zmagal. Pričakovati pa se sme, da bode visoka vlada še nekaj volilcev zbrisala, kar pa do sedaj ne vemo, če se je zgodilo. Pa naj jih tudi ne zbršijo: Za 5 navideznih glasov je bil g. Šuklje v večini, a med temi je bilo 6 neveljavnih, toraj je bil pravilno izvoljen grof Margheri.

To se je tudi g. Šukljeju dozdevalo, zatoraj ni čakal razsodbe državnega zbora o veljavnosti ali neveljavnosti njegove izvolitve, ampak se je poslanstvu odpovedal, zraven pa spet za kandidata ponujal. Prihodnjo soboto, 12. decembra, imate vnovič potrditi, kateri teh dveh je vaš poslanec: Pravilno izvoljeni grof Margheri, ali navidezno izvoljeni profesor Šuklje. Izvolitev je prav lahka: Ostanite vsi, ki ste pri prvi volitvi volili grofa Margherija, moške in — zmaga bo vaša. Mar li je to kaj težkega? Gotovo za poštenjaka ni prav nič težavnega mož-beseda ostati, ampak to mu je še prijetno in sladko, ker to je njegova čast, njegov ponos; le vetrujak je kot petelin na strehi ter ga vsak veter obrne, kamor ga hoče, a plača njegova je tudi potem: zaničevanje sosedov in graja lastne vesti.

Tak vetrujak „Slovenec“ noče biti, toraj vam priporoča: „Izvolite grofa Margherija“ sedaj pri drugi volitvi, kakor vam je priporočal pri prvi. Res, da je nekaj tovarišev, priporočevalcev grofa Margherija zapustilo, a nič ne dé — „Slovenec“ ostane mož-beseda. Zapustil ga je dnevnik, ki v prvi volitvi nasprotnega kandidata, prof. Šukljeja, ni mogel zadosti v kot potiskati, a sedaj le mrzlo, le strahoma grofa Margherija priporoča, kakor bi ga bilo sram, ne vemo česa, ali tega priporočila ali svoje nestanovitnosti. Zapustil je „Slovenca“ tudi narodni klub, ki je za prvo izvolitev po izvoljenem volilnem odboru tako toplo grofa Margherija priporočal ter se zanj potozal; a sedaj je sklenil, da ga pri drugi volitvi ne bode več priporočal. Res, sklenil je, da tudi prof. Šukljeja ne bode priporočal, ker sploh neče nikogar priporočati, a s tem je vendar prof. Šukljeja zdatno podprl, če ne

naravnost, pa saj indirektno (posredno). Naj vas, volilce to pa nikar ne moti! Več deželnih poslancev (smemo reči, značajniših) je ostalo mož-beseda ter tirjalo, da se priporoča grof Margheri, a ostali so v manjšini, ker liberalni, da bi profesorja Šukljeja saj nekoliko podprli, so z večino treh ali štirih glasov sklenili, da se nobeden ne priporoča in to za sedaj g. Šukljeju zadostuje. Če misli večina kluba s tem sklepom svojo nepristranost pokazati, se je jako zelo vrezala, ker tega ji nikdo ne verjame in gotovo sama sebi — tudi ne. Le prof. Šukljeju na ljubo je liberalna večina to storila ter s tem svoj lasten volilni odbor vničila — nekterim se pa hoče celo dozdevati, da je s takim sklepom sama sebe po zobéh vdarila. No, če ji to pristuje, naj pa ima, ji tudi privošimo!

Volilci dolenskih mest in trgov! Ker ena stranka prostovoljno molči, druga dosledniša po klubovih pravilih zaradi manjšine molčati mora, dovolite, da „Slovenec“ še nekaj besed spregovori. O poletnem času, času prvih volitev, je priloga k vladnemu listu prašala: Zakaj se pa g. Šukljeja branite? Odgovarjamo ji danes, ker smo po drugi volitvi in zopetni kandidaturi Šukljejevi odgovarjati prisiljeni. Branimo se g. profesorja zato, ker naše katoliške cerkve, v kateri smo vsi Slovenci, ne spoštuje. Ko je še nekje na Kranjskem profesor bil, je nauke sv. vere imenoval le: „Pobožna katoliška izmišljava, pripovedka“ (die fromme, katholische Mythe); daritev Kristusova na križu in toraj pri sveti maši mu je bila „drama — menda žalodrama“ itd. Mar li ni to znanstveno neverstvo, ktero katoličan mora vsekako zavreči? In vendar je to znano in javno; to lahko spriča mnogo učencev in ravno zato so bili tudi njegovi krščanski učenci največji nasprotniki pri deželni in državni volitvi, kar se mu je tudi v obraz povedalo. Koliko ima g. profesor dejanskega krščanstva, nam nič mar; osebnega privatnega življenja se ne dotikamo, od tega bo vsaki sam odgovor dajal.

Dalje se profesorja branimo zaradi njegovega prevelikega „talenta“, s katerim dela razpor

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izvirni zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenski.)

(Dalje.)

„In kaj misli nadškof storiti?“ vpraša Vekoslav.

„Kar do zdaj“, odgovarja Poljanec, „stati in pasti za svobodo svojih vernikov, kakor dober pastir, a zapustiti nikakor ne svoje čede ali odpovedati se dostojanstvu, ktero mu je od Boga podeljeno po rimskem papežu; le tega sodbi se podvrže.“

„Junaško, hrabro“, dostavi Vekoslav.

V tem pogovoru sta prekoračila nunske ulice, prišla do magistratnih ulic ter zavila jo na desno po ozki ulici, po kateri prideta pod lopo, ki se še danes imenuje Edlingov prehod. Tu bila je že takrat, kakor se dandanes vidi, podoba Matere Božje, poleti in pozimi s svežimi cveticami kinčana, in noč in dan gorela je pred njo luč. Vsako uro skoraj videli so se tu pobožni, ki so klečé molili

pred milostno podobo Marijino; tudi Vekoslav ni bila neznana in vsakokrat, ko je tu mimo šel, obdajal ga je svet strah in sladil mu srce z blagimi spomini; saj je tu, ko je še v šolo hodil, večkrat prepeval in molil. Tudi zdaj ni mogel mimo, da ne bi se nizko poklonil in pozdravil častite podobe.

„Gospod Poljanec“, spregovori spet Vekoslav, ko iz Edlingovega prehoda prideta v mesniške ulice, „ali ne veste, nocoj sem povabljen k „Odkritosrčnosti“, kjer ima biti velika slavnost; grof Gvidon mi je trikrat zažugal, da moram vsekako priti, tudi da se imajo nocoj važne reči razpravljati; pričakujejo se vsi žlahtniki in veljaki z dežele.“

„Bodo pa že spet zvonec nosili tujci. Vsekako čudno in sumljivo se mi zdi to gibanje po Gorici in deželi, ni skoraj dne, da ne bi bila tu ali tam kaka veselica ali ples ali druga zabava; se že kaj izmislijo, da ljudi motijo. Toda mislim, da tako prazničenje in pohajanje nikomur ne hasne. Saj vidim nektare z dežele, da so po cele tedne v mestu. Kam pridemo, ako se bo tako zapravljalo in pa ob enem zanemarjalo doma gospodarstvo in delo?“ vpraša nevoljno Poljanec.

„Toliko rajši obiščem to zabavo“, pravi Vekoslav,

„mika me do dobrega spoznati te ljudi, da bom bolje vedel, kako ž njimi občevati.“

„Skušajte vse; kar je pravo, obdržite“, dostavi Poljanec.

Ko prideta do srede mesniških ulic, postojita pred dvonadstropno hišo, ki je bila prav čedno zidana in rudeče pobarvana; iz vsega dalo se je soditi, da mora biti ena najnovejših v Gorici. Nad uhodnimi velikimi vrati bilo je zapisano z velikimi črkami v nemškem jeziku: „Zur Freimüthigkeit“, poleg pa v italijanskem: „Alla sincerità“. Zgodovinski viri iz časa Jožefa II. pričajo, da pod tem imenom je bila v Gorici osnovana prostozidarska loža. Tudi Osseg med drugimi ložami, ki so tedaj bile v Avstriji, omenja ložo v Gorici: „Zur Freimüthigkeit.“*) Pa se vé da, kdo v Gorici je tedaj o tem kaj vedel? Gostilna pri „Odkritosrčnosti“ se je pred enim letom po nekem tujcu, ki je bil prišel tam nekje z Nemškega, odprla brez velikih priprav in hrupa, kmalo se je nekaj poslopja dozidalo in par velikih dvoran in družih soban za gospodo tam

*) Annarius Osseg. Der Hammer der Freimaurerei am Kaiserthron der Habsburger. Str. 17.

in razdor. Omenimo le edino poslednja dejanja. Komaj postal je vrednik „Ljubljanskega Lista“, kak ravs in kavs je nastal po vseh slovenskih listih! Predobro je to še vsem v spominu, toraj o tem molčimo. Le malo časa je v deželni zboru in že je zbor razdvojen ali po njem ali zavolj njega. Najse tudi to pred svetom še malo zakriva, a kaj pomaga, razdvoj je gotov in odločeval bode z naprej zopet Nemec in sorodni nemčur — o slovenski deželi. In kak razpor je napravila kandidatura Šukljeva med dolenjskimi mestnimi volilci! Razdraženost, kakoršne nikjer ni bilo, bila je med dolenjskimi volilci za deželni in državni zbor. Naj bi bil drugi mož gosp. Šuklje, rekel bi z Jonam prerokom in nekim slovečim Carigradskim škofom: „Če sem jaz te vihre kriv, vrzite me v morje“, ali v našem slučaju: Rajše me nikar ne volite. — Naj se nam ne ugovarja: Vsak sme za izvolitev delati, agitirati. Da, smé; a s tako strastjo, na tak način, kakor se je godilo, ne smé nikdo.

In konečno se branimo gosp. Šukljeja, ker je c. kr. profesor, toraj uradnik. Uradnik bodi izvrševalec postav ali izročnega mu dela, mož na svojem mestu. Ne bomo tudi tega nadalje razpravljali, saj se je razpravljalo že stokrat, rečemo le: Med sto uradniki-poslanci je komaj jeden — včasih tudi tega ni — da bi popolno nepristransko deloval in glasoval, večinoma pa imajo jako postranske in sebične namene, kakor nam žalibog skušnja povsod kaže. Res, za poslanstvo mora biti neodvisen mož! To bi bilo prvo; kako pa je zaradi plače? Uradnika-profesorja nadomestuje drugi, ki mora imeti svojo plačo, ktere pa uradnik-profesor nikakor ne zgubi; toraj da ima poslanec dvojno plačo, skrbi država, skrbi davkoplačevalec. Kakor da bi sicer res premalo davka imeli!

Pozor toraj volilci dolenjskih mest in trgov, glejte in pomislite kaj delate! Če bote svojeglavno volili, lahko se vam primeri, da provzročite še tretjo razdraženost po deželi, da bote še tretjič volili, toraj tretjič čas in denar trčili in zapravljali; ker lahko mogoče, da se bode tu in tam volilo z enakim „protestom“ (oporekanjem) kakor v zadnjič, in nasledkov tega nobeden ne vé. Ne poslušajte priliznenih besed in praznih obljub, ki se večinoma nikoli ne spolnijo — mnogokrat spolniti ne morejo. Gosp. grof Margheri vam je pri prvi volitvi povedal, kako malo premore posamezni poslanec; kaj pa še le tišči, ki je v razporu z drugimi?

Dolenjska železnica je našim kandidatom že dalje časa, kakor zeleni prapor ali zastava turškega preroka: Kdor hoče biti voljen, obeta Dolenjem železnico; a bil je Mahomed kriv prerok, krivi preroki bili so tudi kandidati, ki so gotovo obetali Dolenjem železnico pridobiti, a pridobili jo še zmirom niso. Da je grof Margheri tudi v tej reči že svoje storil, in več storil, kakor marsikteri drugi, ki vam je hribe in doline obetal, vam je že lahko znano.

Zlasti pa vedite, da kadar se kandidat sam ali pa njegovi privrženci slabih pomočkov poslužujejo, je ali njih reč slaba ali pa sicer dobro reč v slabe namene obračati hočejo in ravno ker jim k dosegu sebičnega namena reč služi, se je hočejo na vsak način, z vsakim pomočkom prilastiti. In brez takih nepripuščenih pomočkov ne bode sedajna volitev g. Šukljeja. Le pomislite: „Mar li zamore kak pameten človek, bodisi volilec ali ne, vdobravati, kar počenjajo

za dvoriščem, napravil se je lep prostoren vrt in kar je treba pri velikih gostilnah. O loži pa ali prostozidarjih se nobenemu Goričanu še sanjalo ni. Pač pa so vedeli, da tujec pri „Odkritosrčnosti“ vedno toči okusno, močno vino in se pri njem vsako uro nahaja, kar li zamore poželeti potreben in nepotreben. Zatoraj se je kmalo začelo govoriti po mestu: kdor ni odkritosrčen, pa naj gré k „Odkritosrčnosti“ pit, tamošnje vince mu bo kmalo sree in jezik razvezlalo. Tudi so že vsi vedeli ne le po Gorici, ampak celó po deželi, da pri „Odkritosrčnosti“ se večkrat pleše in zabava, sploh da je dobro preskrbljeno za kmeta in gospoda. Se vé da, hoteli so nekteri jeziki tudi vedeti, da pri „Odkritosrčnosti“, ali vsaj tam blizu nekje, se nahaja hiša, v ktero noben pošten mož ne gré, se vé da, tako so le govorili!

Tu se g. Poljanec poslovi od svojega mladega prijatelja in se vrne po prejšnji poti nazaj.

(Dalje prih.)

g. Šukljejevi privrženci? Kako nesramne laži, obrekovanje in opravljanje trosi neki štirinajstdebnik, da ga že nobeden poštenjak s pravim imenom imenovati neče! Trosili so potem laž po svetu, da se Margherijevi volilci v Krškem volitve ne mislijo vdeleževati, dokler so bili mestjani prisiljeni laž preklicati! Komaj je bilo v narodnem klubu sklenjeno, da klub ne bode nobenega kandidata priporočal, so trosili laž po svetu n. pr. v Krško, Višnjo goro, potem v Prago „Politiki“ itd., da grof Margheri je zavržen z dvema tretjinama glasov; drugi so poročali s številkami, da je glasovalo za neimenovanje kandidata 15 zoper 7, kar je vse neresnično.

Resnica je, da v narodnem klubu se niso posvetovali, koga bi zavrgli ali koga priporočili, ampak: Mar li naj narodni volilni odbor sploh kandidata priporoča, ali ne. Sklenjeno je bilo, da ne bodo nobenega priporočevali. Neresnične so tudi številke. Ne z 2—3 glasov, ne s 15 glasovi proti 7, ampak z 12 (k večjemu 13, če bi se še bil kdo kam zamaknil), proti 9 je bilo neimenovanje kandidata sklenjeno. Nam so tudi imena teh 9 dobro znani.

Naj to zadostuje, da se postopanje prof. Šukljejevih privrženecv označi. Koliko od vsega tega g. Šuklje vé, nam ni znano. Tako mislimo, da vsega gotovo ne vé, sicer bi se moral sam od take svojati z nejevoljo proč obrniti ter reči: Bog me varuj mojih prijateljev, sovražnikom se bom že sam branil. Tudi tu naravnost izrekamo, da osebne pritožbe nimamo nobene zoper prof. Šukljeja, to nam mora sam pritrditi, ako bi jo tudi imeli, bi nas ta ne vodila — upamo si to pred vsem svetom zatrdovati — gré nam le za načela, le za princip in zatoraj pa tudi ne moremo drugače, kakor značajni ostati, naj se tudi več kakor na eni strani zadenemo ali zamerimo.

Volilci dolenjskih mest in trgov, volitev 12. t. m. je blizo! Pomislite resno po pameti in po vesti, ter ostanite svojemu prepričanju zvesti in ne dajte se od vsakega vetra sem ter tje majati! Pojdite in volite vsi, ter imejte to do 12. dec. za prvo, najimenitniše delo, kteremu se mora vsako drugo umakniti, kakor so vas letos višji pastirji, škofje katoliške cerkve učili. Bog daj pravici zmago!

Deželni zbor kranjski.

(IV. seja, 9. decembra.)

Zapisnik tretje seje se prebere in potrdi, potem je gosp. deželni glavar naznanil došle vloge in peticije ter jih razdelil dotičnim odsekom. Med drugimi dopisi bilo je tudi naznanilo deželnega predsedništva, kaj se je zgodilo, da bi se Gorenjska in Vipava obvarovale takih nesreč, kakoršne je bila letos napravila voda. G. deželni predsednik je ob enem deželnemu odboru izročil načrt neke postave, ki zadeva vravnanje hudournikov na Gorenjskem, da je morda deželni odbor predlaga zboru kot svoj predlog.

Zatem g. deželni predsednik naznanja, da sta mu došla od poljedelskega ministerstva dva vladna postavna načrta, ki ju zbornici predlaga, namreč o razdelitvi skupnih zemljišč in vravnavi dotičnih skupnih pravic glede rabe in oskrbovanja takih zemljišč, dalje postava o sestavi deželne komisije za očiščevanje gozdov tujih medmesnih kosov in za vravnanje gozdnih mej. G. Luckmann je priporočal, da naj se poročilo deželne vlade o preiskovanju gorenjskih hudournikov natisne in gosp. Poklukar še pristavlja, da naj deželni odbor ob enem stavlja svoje predloge.

Ker se je poročilo deželnega odbora o združenji Tivoljskega gradú z občino Ljubljansko izročilo upravnemu odseku, je g. prof. Šuklje vtemeljeval svoj predlog glede vravnavanje Krke, in je priporočal vladi, da naj ona preiskuje s svojimi inženirji, kako bi se vravnala Krka, da naj naredi dotične načrte, ker Dolenjska sama ne more nič storiti, od dežele pa se tudi ne more nič pričakovati. Predlog se izroči v pretres gospodarskemu odseku.

Zarad vravnave hudournikov Šice in Dobrovke v Račni dolini se vzame dotično poročilo deželnega odbora na znanje in se deželnemu odboru naroča, naj potrebno ukrene, da se bode načrt za vravnavo teh hudournikov ako mogoče še to zimo izdelal, slavnemu ministerstvu za poljedelstvo pa se izreče zahvala za podporo 300 gld., ki jih je v ta namen dovolilo.

Prošnja občinskega predstojnika v Kamnigoric

glede nekakih zaostankov pri občinskih računih se izroči deželnemu odboru v rešitev.

Pri letnem poročilu o občinskih zadevah baron Apfaltrern predlaga, da naj deželni odbor po deželnem računskem uradu pregleda račune občin, ki imajo več ko 50 odstotkov občinskih priklad. Tudi račun Ljubljanskega mesta uaj bi se pregledal, ker se je čulo in po listih bralo, da je Ljubljanski mestni odbor Celjski posojilnici menda posodil 10.000 gld. Prej je pri Slaviji prosila tega posojila pa ga ni dobila, ker ji menda ne zaupajo. Konečno še izreka željo, da naj se prihodnjemu deželnemu zboru že skoraj izroči nova občinska postava, naj jo že predloži vlada ali pa odbor. — Dr. Vošnjak ugovarja natočevanju gosp. barona, ravno tako dr. Bleiweis, ki omenja, da on nič ne vé, da bi bilo mesto Celjski posojilnici posodilo 10.000 gold., le to vé, da je imelo mesto velik znesek pri eskomptni banki, ki je propadla, in da je hotel g. baron menda le natočevati mestni odbor. Tudi g. Kersnik je ugovarjal, da župani niso taki vampirji za občinsko premoženje, kakor jih je opisoval g. baron Apfaltrern. Pri glasovanju se § 5 letnega poročila vzame na znanje, predlog barona Apfaltrerna pa se zavrže. (Konec prih.)

Okrožnica

Njih Svetosti po Božji previdnosti Papeža Leona XIII o krščanski uravnavi držav.

(Dalje in konec.)

Nič drugače se ni godilo tudi v prvih časih svete cerkve. Kajti nravi in težnje nevernikov so se jako razločevale od nravi in teženj evangelijskih; vendar gledamo kristijane sredi praznoverstva nepoplačene in si zmiraj enake ostati in srečno prodirati, kamorkoli so mogli. Vzgledni v zvestobi do vladarjev in pokorni postavam, kolikor le mogoče, razširjali so povsod prečudno svitlobo svetosti; skušali so bratom koristiti, druge k modrosti Kristusovi pripeljati; bili so pa tudi pripravljeni zapustiti svoje stopnje ter srčno iti v smrt, če ni bilo mogoče obdržati časti, službe in oblasti, ne da bi bili omadeževali svoje kreposti. Zato so pa hitro vvedli krščanske naprave ne samo v zasebni hiši, ampak tudi v tabore, v zbornice, da, celó v kraljevo palačo. „Od včeraj smo“, piše Tertulijan, „in vendar smo vse vaše zasedli: mesta, otoke, gradove, naselbine, trge, celó tabore, zadrage, občinske sovete, palače, starašinstvo, sodišče“ (Apol. n. 37.); tako, da se je pokazala krščanska vera, kedar je bilo po postavi dovoljeno jo očitno spoznavati, ne več kot v plenicah povita v zibelki ječeč, ampak kot čvrsta ter že dovolj razvita v premnogih državah.

Primerno je, da se v naših dneh teh vzgledov sprednikov spominjamo.

Vsi katoličani, kateri so vredni tega imena, morajo biti posebno gorko ljubeči sinovi svete cerkve in kot take se tudi vedno kazati; kar se s to pohvalo ne strinja, morajo brez obotavljanja zavreči: naj se poslužujejo ljudskih naprav, kolikor je po postavnem potu mogoče, da branijo resnico in pravico, da prostost delovanja ne prestopi mej, postavljenih po natorni in Božji postavi; prizadevati si, da se razvija in preobrazi vsaka država po krščanskih načelih, ktere smo opisali.

Da se pa to doseže, ni lahko pokazati ene same, pa gotove poti, ker bi morala priti primerna vsem krajem in vsem časom, ki so pa silno različni. To se pa vendar more reči: Ohraniti se ima zlasti edinost v hotenji; prizadevati si za enakomerno delovanje. Naj bolje pa se oboje doseže, če imajo vsi zapovedi apostolskega sedeža za pravilo svojega življenja, in pa če slušajo škofo, „ktere je sv. Duh postavil vladati cerkev Božjo.“ (Dej. ap. 20, 28.)

V obrambo katoliškega imena je živo potrebno, da smo o naukih, ktere cerkev oznanjuje, vsi enih misli ter popolno stanovitni. Pri tem pa se je varovati, da se kdo na kak način ne jame nagibati h krivim naukom, ali slabeje se jim ustavljati, kakor resnica dopušča. V onih rečeh, ktere niso dognane, je sicer dovoljeno trezno in s hrepenenjem najti resnico, svoje mnenje zagovarjati; vendar pa brez krivičnega sumničenja in medsebojnega obdolževanja. Da se tedaj edinost duhov po nespametnem obdolževanju ne ruši, naj slišijo in zvedó vsi: Čista katoliška vera se nikakor ne strinja z mnenji, nagibajočimi k naturalizmu ali rationalizmu, kterih namen je uničiti vse krščanske naprave ter postaviti človeka družbi za vladarja, Boga pa odstraniti.

Ravno tako ni dovoljeno drugače spolnovati svojih dolžnosti v zasebnem življenju, drugače pa v očitnem; tako namreč, da se cerkvena veljava v zasebnem življenju spoštuje, v javnem pa zaničuje. Kajti to bi se dejalo družiti pošteno in nepošteno in človeka spraviti v boj s samim seboj, ko vendar mora vedno isti ostati, ter v nobeni reči in na noben način v življenju v krščanski kreposti odnehati.

Če pa se gre za čisto politična prašanja: o najbolji državni ustavi, o takej ali takej državni upravi, — o takih prašanjih se ima lahko različno mnenje. Zato pravičnost ne pripušča šteti v greh različnega mnenja o zadevah, ktere smo omenili, tistim, kteri so sicer kot poštenjaki znani in kteri so vsaki čas pripravljeni pokorno sprejemati razsodbe apostolske stolice. Še večja krivica pa je dolžiti je ali sumničiti, kakor bi bili zatajili katoliško vero, kar se, žal, ni le enkrat dogodilo. Posebno pa naj imajo to zapoved vedno oni pred očmi, kteri svoje misli tudi po pismu in tisku širijo, zlasti pa časnikarji. Zakaj v tem boji za najimennitnejše reči se ne smejo nikdar dopustiti domače razprtije ali strankarstva, ampak v soglasnem mišljenju in v skupnem prizadevanju morajo vsi na to delati, da se doseže skupni namen, ohraniti namreč vero in državo. Če so bili tedaj prej kje kaki prepiri, naj se dobrohotno pozabijo in zamore; če se je morebiti komu predrzno kaj krivičnega storilo, naj je to zakrivil ta ali oni, naj se zopet poravná z medsebojno ljubeznijo ter odkupi s posebno pokorščino vseh do apostolskega sedeža.

Na ta način bodo dosegli katoličani dve preimennitni reči: prvič pomagajo cerkvi varovati in razširati krščansko modrost; drugič pa silno koristijo državi, ktere blagor je v veliki nevarnosti zaradi slabih nauk in strasti.

To, častitljivi bratje, smo želeli povedati vsem narodom katoliškega sveta o krščanki uravnavi držav ter dolžnostih posameznih državljanov.

Zlasti pa moramo iskati prav goreče nebeške pomoči ter prositi Boga, da to, kar k Njegovi časti in k skupnemu blagru človeškega rodu doseči želimo, in za kar si prizadevamo. On sam, ki razsvetljuje um ter nagiba voljo, srečno dovrši. V dokaz pa očetovske Naše ljubezni do vas, častitljivi bratje, podelimo vam, duhovnikom in vsem vernim, vaši skrbi in čuječnosti izročeni, preradovoljno v Gospodu apostolski blagoslov, ki je začetek Božjih darov.

Dano v Rimu pri sv. Petru dne 1. novembra 1. 1885, našega papeževanja v osmem letu.

Papež Leon XIII.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. decembra.

Notranje dežele.

V *českem deželnem zboru* je pretekli teden 3. t. m. predlagal poslanec dr. Plener, naj se Češka upravno razdeli in naj se sodnijski okraji po narodnostih omeje. O tem so bile obravnave že lansko leto in sprejeli so 15. oktobra posredovalni predlog v tem smislu, naj se namešani le takrat in toliko razdelé, ako občine same tega želé. Lansko leto je dr. Herbst stavil le splošne predloge, a Plenerjev predlog ima letos pozitivne nasvete zastran delitve okrajnih sodnij. Drugi nasvet Plenerjev je bil za preuredbo §§ 13—15 volitvenega reda za deželni zbor, to je, da se prizná volitvena pravica tudi petakarjem. Tudi ta nasvet se ima izročiti odseku 15 udov v posvetovanje.

V deželnem zboru na *Tirolskem* pričakujejo vladnega predloga, kar se tiče deželne šolske postave, ktere še dosihmal nimajo tam.

V *gališkem* deželnem zboru se pa poganjajo zaradi enakopravnosti Rusinov. Počasi napreduje ta stvar, a vendar se pričakuje, da se bodo porazumeli.

V *štajarskem* deželnem zboru je stavil poslanec Raič interpelacijo, zakaj se ne postavi na učiteljsko izobraževališča v Mariboru za slovensko jezikoslovje sposoben učenik? Interpelacijo so podpisali vsi slovenski poslanci. — Okrajni zastop v Rogatecu prosi, da bi se južna železnica raztegnila do Rogateca. Mesto Gradec prosi, da bi se službe obrtnijskih učiteljev vredile. Desnica je predložila nasvet, vlada naj dela na to, da se pri iztirjavi doklad k državnim davkom in k pristojbinam ne bi zaračunilo več stroškov, nego jih gre za dotično opominovanje. — V Gradcu bodo pobirali pasjega davka po 6 gld. Oproščeni so le psi za stražo, ki so po dnevi privezani.

Celota česke kraljevine ondašnjim Pemcem še vedno po glavi roji in so jo v 6 seji deželnega zbora dne 5. t. m. že zopet imeli na dnevnem redu. Plener je bil, ki je stavil predlog, jako pomenljiv predlog, ki bi imel nepresegljive posledice, če bi se vresničil. Mož je zahteval, da naj se najpoprej odpravi postava o jezikovni ravnopravnosti, na podlagi

ktere mora ondi vsak nemški uradnik tudi česki znati ter naj bo po okrožnih sodnijah Heb, Brüks, Češka Lipa in Liberec edino le nemščina uradni jezik, češčina naj se pa popolnoma izključi. Kar je českih občin, naj se iz teh okrožij izločijo v lastne skupine; da naj se napravijo tri nove okrožne sodnije; pri deželni sodnji v Pragi naj se ustanovi dva drug od drugega neodvisna senata; sodnijski okraji naj se omeje po narodnostih; konečno naj se tudi politična uprava po tem kopitu uravná. Vse te zahteve bi že bile, ko bi ne bile tako silno prozorne, da bi se ne videlo skozi, kam da Nemci ž njimi silijo. Oni hočejo nerazdeljivo kraljevino razkrojiti v česko in nemško polovico ter s tem omajati jednega najtrdnjejših stebrov avstrijske države. Ko bi česka kraljevina ne bila sosedna Bismarkije, v ktero so avstrijski Nemci do ušes zaljubljeni, bi notranji razkroj v Českej državi ne bil toliko nevaren. Tako se bodo pa pač česki domoljubje dvakrat in trikrat premislili, preden bodo vanj dovolili.

Naučni minister Gautsch je marsikaj našel v *sedanjem šolstvu*, kar mu ni všeč in bi rad z boljšim zamenil, zato je nabral mnogo takih praktičnih vprašanj ter jih je predložil c. kr. dolencej-avstrijskemu deželnemu šolskemu совету v pretres in na svoječasno sporočevanje o tistih. Naučni minister je začel pri najvišjem razredu in pri izpitu zrelosti, kteremu želi po celi državi določiti jednak čas, o kterem naj dijaki zrelostne izpite delajo, ter ga hoče skrajšati na ta način, da misli dijakematurante združiti v skupine. Vsprejemne preskušnje zdí se mu bolj pametno delati pred počitnicami, kakor pa po tistih; ravno tako naj bi se dijaki vpisovali v višje razrede tudi še pred počitnicami. Kar je pa poglobitna reč in bo izvestno ž njo vsem vstregel, je pa preložitve šolskega začetka v zimskih mesecih, kedar je kratek in temen dan, od 8. na 9. uro. Če je sploh kaj pametnega na svetu, ta ukrep bi bil prav pameten in med razumniškim stanom bi ne imeli toliko brljavih ljudi, ki so si oči že takoj v mladosti pokvarili v mračnih šolskih sobah, kjer niso imeli zadosti potrebne svetlobe. Minister Gautsch pač dobro vé, kje šolnike in dijaké čevlji žuli, ker je sam praktičen šolnik, ob enem pa tudi mož, da bo nedostatnosti odpravil in pomanjkljivosti zboljšal. Naj bi jih le prav s korenino vred zatrl, saj jih ima še mnogo; splošnje podpore se mu pa tudi ne bo manjkalo.

Ni še dolgo, ko smo imeli med telegrami novice z Dunaja, da se je v *naučnem ministerstvu* sekijskemu načelniku Fidlerju strobljeni uradni stol podrl in minister Gautsch ni bil nič več pri volji mu novega napraviti. Telegram je dalje sporočal, da je bil za to mesto izvoljen grof Enzenberg, c. kr. dvorni svetnik pri cesarskem namestništvu v Gradci. Fidler je bil v naučnem ministerstvu tisti nasprotni duh, ki se je vstrajno in strastno upiral vsaki ravnopravnosti v šolah po slovanskih deželah, ker mu tega centralizem ni dopuščal. Mož je šel, Slovani so pa še ostali. Ker se minister Gautsch ni strinjal z njegovimi nazori ter si je sam volil svojega najvišjega sekijskega uradnika v osebi grofa Enzenberga, kterega razun Štajarske niso nikjer poznali, se smemo pač nadjati, da si Gautsch želi drugačnega postopanja v tej stroki; kajti ni verjetno, da bi bil jednega uradnika vpokojil in s tem državi stroške povišal, če bi bil z njegovim postopanjem zadovoljen. Premalo nemški in premalo Slovanom nasproten se mu Fidler izvestno ni zdel, toraj se tukaj pač ni drugega nadjati, kakor da je želel Gautsch moža na to imennitno mesto, ki bo imel več razuma za član XIX. temeljnih postav, ki o ravnopravnosti govori, kakor pa birokrat Fidler.

Mnogo let je minulo, da se *predarlska duhovščina* ni več vdeleževala zborovanj deželnega šolskega zbora. Ker je ta po novih šolskih postavah na liberalni podlagi, ji ni bilo lahko mogoče. Izvrševanje šolske postave spotikalo se je preveč ob duhovske dolžnosti. Sedaj ste se duhovska in deželska oblast zopet nekoliko sprijaznile, ko je Briksenski škof dva zastopnika cerkve v deželni šolski zbor predarlski imenoval in tudi deželni zbor je sklenil vanj svoje tri ude poslati. Vsi ti so vstopili v deželni šolski svet s tim, da so si zavarovali svoje pravne nazore. Ta vstop smé se smatrati za dobro prikazen na šolskem polji in se dotični gospodje od novega naučnega ministra prej ko ne nadjajo zdatnega preobrata v paragrafih šolske postave. Govori se, da so Tiroleci z novo šolsko postavo neki kompromis sklenili in upati je, da bode novi naučni minister brezverski šoli rozičke potrgal. Bog daj skoraj!

4. t. m. zvečer pripeljal se je ogerski prvi minister Tisza na Dunaj, pa ne morda za Miklavža kupovat, temveč k našemu ministru Kalnoky-ju, da sta se pogovorila o *naši politiki na Balkanu*, koliko se je namreč smé v javnost dati. Tisza mora v ogerskem državnem zboru dajati odgovor na razne interpelacije v tej zadevi. Da bi pa preveč ne povedal, peljal se je na Dunaj po svet, koliko da smé razodeti teh skrivnosti, v ktere je najmanj 200.000 bajonetov zapletenih, mogoče pa tudi še več. Kalnoky mu je pojasnil poslanstvo Khewenhüllerjevo, dalje mu zatrdil, da je prijateljstvo med velesilami še vedno neskaljeno in pa, da se je tudi Italija v novejšem času taistim pridružila. Konečno je Kalnoki tudi še rekel, da kdor ne bo ubogal, naj bo Milan ali pa Aleksander, ga bodo velesile in z

njimi vred tudi Rusija, v roke vzele. Prav bi bilo na vsak način, ko bi se velesile resnobno postavile nasproti vničevalnemu divjemu klanju, ki že od začetka ni imel nobenega drugega pomena, kakor da bi bil nasitil Milanovo požrešnost. Nasitil ga je sicer, toda z vsem drugim, kakor pa kar je Milan pričakoval.

Vnanje države.

Khewenhüllerjevo poslanstvo, s kterim se je za sedaj vstavil bratomorni boj med Srbi in Bolgari, na Ruskem razno ocenjujejo. „Mosk. Zitg.“ pravi, da ni imelo le namena bojevanje vstaviti, temveč Srbom moralno pomagati, kar se je v resnici tudi zgodilo, kajti zbeganim Srbom je takoj greben zrastle, kakor hitro je vtihtil grom bolgarskih topov. Avstrija je s tem Srbom toliko pomagala, da se bo sedaj Srbom mogoče popolniti in boj iz novega pričeti; kar je pa Bolgarom jako na kvar, kajti ravno avstrijsko vtikavanje zabranilo jim je, da se niso mogli s pribojevanimi zmagami okoristiti, kakor bi se bili vrli Bolgari to prav izvestno, če bi se jim ne bile roke na ta način zvezale. Če tudi so topovi na obeh straneh vtihtili, vendar premirje ni še sklenjeno, ker se Bolgari branijo srbskih pogojev, in so jih zavrnili, češ, da niso v nikakem soglasju z njihovimi zmagami, Srbi jim pa družih dati nečejo in se je nadporočnik Milovanovič v nedeljo z ravno tistimi pogoji k Bolgarom podal, ktere so nedavno poprej zavrnili. Sedaj mislijo dati Bolgari v 48 urah odgovor, kar bi se bilo toraj v teku današnjega dne zgodilo. Ker je navdušenost za boj na obeh straneh še vedno grozno velika, ne bo prav nič čudnega, če nam jutri brzojav sporoči novico, da se je bratska kri zopet prelivati začela, če se namreč ne bota Avstrija in Rusija vmes vtaknili. Namen Avstrije gotovo ni bil Srbov k nadaljevanju vojske podpihovati, ampak potrebno premirje in na podlagi tega mir skleniti, kar pa Bolgarom ni bilo všeč, ker so hotli Srbe popolno ponižati ter mirovne pogoje narekovati, kar bi bilo pa stalo še neprimerno veliko bratovske krvi.

Španski ministerski svet je sprejel 5. t. m. pogodbo zastran *Karolinskih otokov* nespremenjeno. Potem so podaljšali kupčijsko pogodbo z Nemčijo do 1. 1892.

Zoper iztirjanje usmiljenih sester iz *Pariških bolnišnic* je 106 zdravnikov vseh 20 bolnišnic v Parizu protestovalo. V vlogi do ministerstva notranjih zadev pravijo, da to prosijo na korist bolnikom, ki so izročeni njih skrbi in tudi k dobremu redu in obstaju bolnišnic. Ta prošnja je sijajno spricala za usmiljene sestre, a tudi najostrejša obsodba takozvanih svetnih strežnic, za ktere se framasoni tako močno potegujejo.

V *italijanski zbornici* je odgovoril Depretis na interpelacijo zastran naselbine politike, da se v tej stvari ne bode nič spremenilo. Ker se je v Assau in v Massani razvila laška zastava, mora se spoštovati. Na vprašanje Cansijev e, ali bodo šli Italijani iz Massane rekel je Robilant: Narodna zastava se ne sme brez potrebe razviti, ako se je pa kjerkoli razvila, ne more se več umakniti. V zbornici menda niso bili nič kaj veseli zaradi te razlage.

Najnovejši telegram o *angleških volitvah* glasi se tako, da je do sedaj izvoljenih liberalcev ali Gladstonove stranke 315, konservativcev ali Salisburyjeve sedaj vladajoče stranke 247 in pa 73 Parnelcev ali irskih katoličanov. Te številke zadosti odločno kažejo, da je res tako prišlo, kakor so politkarji prerokovali, da bodo namreč Irei prišli do mogočnosti in veljave, če tudi jih bo najmanj v parlamentu sedelo. Ne liberalci in ne konservativci ne bodo tolišnje večine skupaj spravili, da bi bili na konji, da bi odločevali, pač pa bo tista stranka vselej v večini, h kateri bodo Irei pritegnili. V takem položaji angleški državni zbor ni še bil, in to bo posebno vgodno, da se zboljšajo Ireem slabe vlastelinske razmere, če le njihovi poslanci ne bodo spali, temveč na podlagi pametnih in modrih kompromisov marsikaj zahtevali, kar se jim je do sedaj vedno odtezalo. Irei bodo vsled tega, če bodo namreč veliki čas, ki jim je prišel, dobro zá-se porabiti znali, prišli do veljave, ker se jim bode morala vsaka stranka prav lepo dobrikati, če bo hotela večino imeti in vladati. Da jih konservativci ne bodo izpustili, je očitno, ker sicer še huje propadejo, kakor so že sedaj. Kakor jim je iz začetka volitev nezmerno lepo kazala, tako se jim je pozneje pokazila, ter so se dvignili liberalci na površje; sreča da nimajo tolišnje večine, da bi iz lastne moči dvignili na prvo mesto moža, ki je bil jako nesrečen političen lovec in je toliko političnih kozlov nastrelil doma in na tujem, kakor so nikdo ne pred njim, pa ga menda tudi za njim ne bo tako kmalo mati rodila, ki bi bil v tem smislu Gladstoneju in njegovi nespretni vladi kos! Če bi mu še ne bili spodnesli stola, mož bi bil Angleško ob vso veljavo in konečno popolnoma na kant spravil. Pač se ga bodo varovali, da jim ne uide še enkrat na prvo mesto.

Izvirni dopisi.

Iz Krškega. 8. decembra. (Ponižna vprašanja!) a) Mar li je dovoljeno tukajšnjemu učitelju — profesor mu pravijo — F. Seidel-nu kar na duceate „Besnih Glasov“ in „Ljubljanskih priklad“

po šolskem slugi med mirne meščane in druge pametne ljudi pošiljati na dom ter novo jezo in nove sitnosti provzročevati?

b) Je li res, da vsak učitelj hoče že velikemu (?) Šukljeju ministrirati in nam smé vsiljevati ga za poslanca ter tako med nami poštenimi rodoljubnimi davkoplačevalci nepokoj in razpor delati?]

c) Mar li ima gosp. učitelj zato, ker je v milosti pri glavarstvu, privilegium nas dražiti ter se z nas mestjanov norca delati? Mestjan Krški.

Odgovor vredništva: Ad a) Ne vemo; a dvomimo pa z vami vred, da bi bil šolski sluga zato najet ter za tak posel vlekel svojo letno plačo.

Ad b) Ne, nikakor nočejo vsi učitelji g. prof. Šukljeju v to služiti, ker je med učiteljstvom tudi še nekaj poštenjakov, ki delajo vse in povsod po vernem svojem prepričanju. — Da bi imel pa kateri učitelj pravico vsiljevati ktereга poslanca, bodisi že g. Šukljeja ali koga drugega, naravnost zanikamo; te pravice nima nikdo, tudi večja gospôda in tudi c. kr. uradniki ne.

Ad c) Tudi to vprašanje naravnost zanikamo. Bodi kdo prijatelj tudi najvišjih krogov, zato še nima pravice tudi z najnižjim norčevati se.

Domače novice.

(Deželni zbor) sklenil je današnjo svojo sejo ob 1/4 na 3 in je deželni glavar napovedal prihodnjo sejo v petek 11. t. m.

(Cesarični god.) t. j. 19. nov. postal je od letos na-dalje po odloku naučnega ministra praznik za šolsko mladino po ljudskih in meščanskih šolah, po učiteljskih, gimnazijah in realkah. Da se bo ta dan dostojno praznoval skrbeti ima c. kr. deželni šolski svet.

(Ravnatelj Kranjske gimnazije), gosp. Wies-thaler, odšel je danes na svoje novo mesto v starodavni Kranj. Tukajšnji gimnazijalci so mu sinoči napravili podoknico.

(Božičnica v Lichtenturnovi sirotišnici), ki je bila že več let ne le v veselje ubogim sirotam, ampak tudi v veselje podpornikom in dobrotnikom tega zavoda obhajana v zvezi z igrami z vmesnim petjem po napeljevanji Jožefa Peca, vodnika ljudskih šol v Gradcu, in s prijetnimi navistavami bogoljubnega obsega, bo letos imela dve novini, in sicer za igro s petjem: „Popotovanje“ in za navistovanje: „Pastarica iz Lurda ali Pota Božja so čudovita“. Prava božičnica, k kateri so že blagovoljno priti obljubili premil. g. knezoškof, visokorodni g. deželni predsednik z gospo baronovko in druge imenitne osebe, bo 28. t. m. ali nedolžnih otročičev dan. Ker se je pa že večkrat pokazalo, da je prostor za vse dobrot-nike sirotišnice pretesen, se bo slovesnost letos po-novila. Dan in ura te ponovitve se bo ob pravem času oznanila.

(Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ v Ljubljani.) V zadnjem poročilu smo med drugim omenili, da imamo 29 razprodanih krajcarskih knjižic. Podpornike našega podjetja sploh, posebno pa gg. poverjenike bi utegnili morebiti zanimati natančnejši podatki o teh knjižicah. — Od teh knjižic je 24 kranjskih, 3 so primorske, 1 štajerska in 1 dunajska. Od 24 kranjskih jih je ravno polovica ljubljanskih, po 3 so vrhniške in zagorske, 2 krški, po 1 komend-ska, metliška, novomeška in radovljiška. Od 3 pri-morskih sta 2 tržaški in 1 reška (vas Reka pri Cirk-nem). Štajerska je iz Seegrabna pri Leobnu. — Doba, ki je pretekla od prve razposlane knjižice do danes, znaša 149 dni. Od posameznih razprodanih knjižic, ki so sicer preračunjene na leto dni, je bilo pa v prometu 6 po 1 dan, namreč knjižice s štev. 143, 238, 244, 251, 332 in 333, od teh razun jedne radovljiške vse druge ljubljanske. Dva dni je bila v prometu vrhniška knjižica pod št. 334; po 7 dni krški pod št. 298 in 299; 16 dni zagorska pod št. 128; 20 dni tržaška pod št. 172; po 21 dni ljubljanski pod št. 279 in 306; po 23 dni ljubljanski pod št. 148 in 183; 30 dni ljubljanska pod št. 246; 45 dni ljubljanska pod št. 175; 46 dni tržaška pod št. 90; 47 dni zagorska pod štev. 156; 49 dni zagorska pod št. 10; 53 dni seegrabenska pod št. 26; 62 dni komend-ska pod št. 4; 66 dni ljubljanska pod št. 158; po 101 dan dunajska pod št. 47 in vrhniška pod št. 67; 102 dni reška pod št. 110; 106 dni metliška pod št. 1; 127 dni novomeška pod štev. 17 in 130 dni vrhniška pod štev. 68. — Razposlanih je sedaj 447 knjižic, in sicer 370 krajcar-

skih in 77 desetkrajcarskih. (Denar in oglašila pošiljati je g. dr. Josipu Starétu, blagajniku „Narodnega Doma“ v Ljubljani.) Odbor.

(Preselitev okrajne sodnije iz Zatičine v Višnjo goro) obetajo Višnjanom, ako pri volitvi glasujejo za profesorja Šukljeja. Nedavno se nam je pisalo iz Višnje gore, da jim to boje tudi g. okrajni glavar Gril sam obeta, češ, da bo tudi on (Gril) iz vseh moči delal na to, ako volijo g. profesorja. Naj pri ti priliki omenjamo, da so ravno te obljube delali Višnjanom tudi takrat, ko je bil izvoljen g. Dežman za državni zbor. Nemško-liberalna stranka je v tej zadevi še zdatnejši agitirala, ter je bila celó inženirje poslala v Višnjo goro, da so premerili dotično za urade odmenjeno poslopje, bi li bilo zadosti veliko, pripravno itd. Višnjegorski volilci so res ver-jeli, da bodo dobili sodnijo ter so volili g. Dežmana, toda sodnija je ostala v Zatičini, ker za preme-ščenje sodnijskih uradov pač noben poslanec ne more storiti ničesa, ako bil celó sam minister. Pač lahko je toraj ljudi, ki razmer ne poznajo, slepiti s takimi obljubami, pošteno pa nikakor ni, jim obe-tati reči, o katerih mora zlasti g. okrajni glavar ve-deti, da se ne dajo lahko izvršiti, in da zlasti on v tem oziru ne more ničesar storiti.

(Bukev ubila je) posestnika Janeza Ko-šička in Žužemberka. Nesrečnež sekal jo je ne-davno v gozdu poleg Žužemberka, bukev pade nanj in ga takoj tako pobije, da je v malo urah dušo izdihnil. Zapustil je ženo in dvoje otrok.

(Prvi sneg) in koj tak, da se mora reči da je kaj! Danes dopoldne jel je iti najprej v podobi „babje sipe“. Popoldne se je pa kar sam, gost in suh vsipati jel, da je kar h krati vse strehe po-belil. Če tudi ga še toliko pade, obležal in zmrznil ne bo še, ker je padel na mokra tla.

(Korporal Adam Pire) domačega pešpolka št. 17, dobil je 26 gld. 25 kr., ker je, kakor smo nedavno sporočali, rešil iz Ljubljaničke deklo Marijano Zagorjan.

(Iz Save izlekli) so mrtvo včeraj dopoldne v Krškem neko žensko Marijo Perše, ki je živel pre-j v Rudolfsheimu blizu Dunaja ter koncem meseca septembra prišla na Kranjsko, kjer je bil rojen njen mož. Menda se ji je bilo v glavi zmešalo, ko je skočila v vodo, ker je imela na glavi neko staro rano, ali je pa po nesreči padla v vodo.

Razne reči.

— Ogrska vina se prodajajo na Laško in Francosko. Od l. 1879 že ni bilo toliko vina v okolici Pečuha, kakor letos. Najviša cena je 14 kr. za liter. Voznine od Pečuha v Milan je za 100 kilogramov komaj pet frankov. Iz Pariza je prišla gospa, ki kupčuje z vinom z 10.000 franki v zlatu, da naroči vina. Vzrok temu je, da ni v Dalmaciji dobra vinska letina, in da je na Ogerskem v tem kraju prav dobra letina. — V Seksardu pla-čujejo pa rudeče vino po 35 kr. liter, v Villany pa po 45 kr. — že dolgo vina niso imeli take cene. — Belih vin ne iščejo tako, tedaj tudi niso tako draga. Pri vinu mislijo trgovci dobiti, kar jim pri žitu uhaja.

— V Colonu (Columbia) se je 3. t. m. po-topilo 16 bark, med temi avstro-ogerska barka „Tigri“.

— Novi komet našel je Fabry v Parizu v ozvezdji Andromeda, opazovali so ga tudi na Dunaji. Pravijo, da je bolj slab, a jedro je pa svetlo, podoben zvezdi enajste velikosti, na strani od solca obrnjen, je nekako podaljšan videti.

— Pardo, kjer je umrl španski kralj, je grad starega kopita, daleč proč od vsacega prometa pri mali vasi s 300 prebivalci, ki so po večem v dvorski službi. Stari grad napravlja nekaj žalosten vtis, pravijo, da ni nič kaj zdrav, ker je staro zidovje predebelo in mokrotno, a kralj je najraje tu bival. Kralj, ki je svoje dni ljubil telesne vaje vsake vrste, je mislil najti v gozdnem zraku zdravila bolnim plju-čam. Vsa kraljeva družina, tudi mati, kraljica Elizabeta, ki so tu stanovali, imeli so žalostne dni, ker so videli, kako hira mladi kralj. Poslednji čas je prišel tudi vojvoda Montpensierski v ta grad.

Telegrami.

Zadar, 9. dec. Cesarski namestnik ge-neral Jovanovič je umrl.

Sofija, 9. dec. Bolgarska vlada odgovo-rila je na srbske predloge, da ji taisti ne ponujajo nič gotovega in se Bolgarija zaradi tega svojih predlogov drži. Če ji Srbija ne da v 24. urah drugačnega povoljnega od-govora, obrnila se bo Bolgarska do velesil, na katerih pritisek je boj vstavila.

Carigrad, 9. dec. Veliki vezir brzojavil je 8. t. m. bolgarskemu knezu, da bode Madjid paša takoj odpotoval v Sofijo, da se dogovori s knezom zaradi miru.

Petrograd, 9. dec. Predsednik slovan-skega dobrodelnega društva general Durnovo dobil je od cara ukor za svoj politični go-vor v društvu, kar se pa ne ne strinja z društvenimi statuti.

Madrid, 8. dec. Dva in trideset poprejšnjih ministrov zbralo se je pri Canovasu de Ca-stillo, kjer so potrdili liberalno ministerstvo, kakor ga je vladarica postavila.

Umrli so:

5. dec. Celestina Habe, strojevodja hči, 30 let, Pristav-ske ulice št. 8, jetika.

6. dec. Franja Martine, uradnikova hči, 7 let, Krakovski nasip št. 10, davica.

7. dec. Anton Snoj, delavčev sin, 20 mes., Poljanska cesta št. 18, jetika.

V bolnišnici:

4. dec. Urša Lück, gostija, 78 let, vsled katara v črevesu. — Neža Debelak, dninara, 78 let, pljučni edem.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

9. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 40 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ — „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ — „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 80 „
Akcije avstr.-ogerske banke	573 „ — „
Kreditne akcije	289 „ 80 „
London	125 „ 70 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleonid.	9 „ 98 „
Ces. cekini	5 „ 98 „
Nemške marke	61 „ 80 „

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani se dobiva pred kratkim izšla knjižica:

Novomeško

okrajno glavarstvo.

Zemljepisno-zgodovinski opis.

Sodelovanjem učiteljev Novomeškega okraja

spisal

O. Florentin Hrovat,

šolski voditelj in načelnik okr. učit. knjižnice v Novem mestu.

(Ponatis iz „Slovenca“.)

Knjiga obseza 80 strani v osmrki in velja mehko vezana 20 kr., trdo vezana pa 30 kr., po pošti 5 kr. več.

Terček & Nekrep,

trgovina z železnino

v Ljubljani, mestni trg št. 10,

priporočata stalno, dobro izbrano zalogo najbolj-šega kmetijskega in poljedel-skega orodja in strojev, posebno kr-moreznice Henrika Lanža v Mannheimu, izvrstna orala (pluge), kakor tudi druge najboljše izkušene izdelke; nadalje: Žitne snažnil-nice, vozove, sani, pluge, sesal-nice, cevi za vodnjake in vodnjake same, štedilna ognjišča, peči, ognja in tatov varne kase itd.; — potem izvrstni kamniški cement in poljski ma-vec (gips); dalje železnične šine in kovanja za stavbe, — vse to po naj-nizjih cenah v zalogi in po unanjem naročilu, ki se vsako naglo in natančno izvršuje. (45)

Najboljši

papir za cigarete

je

LE HOUBLON

Francoski izdelek

CAVLEY-a & HENRY-a v Parizu.

Pred ponarejenim svarimo!

Ta papir priporočajo gg. dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann, profe-sorji kemije na Dunajski univerzi, jako toplo in to zaradi tega, ker je jako fin, popolnoma čist, in ker nima prav nobenih škodljivih snovi primešanih. (7)

Henry & Cie
17, rue Béranger, à PARIS